

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 537/2025-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **Central Zone s.r.o.**, Vajnorská 21 A, Bratislava, IČO 50 414 151, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Ilavským, Pražská 37, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6CoPr/7/2023-224 z 24. apríla 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3CdoPr/9/2024 z 29. januára 2025 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu č. k. 6CoPr/7/2023-224 z 24. apríla 2024 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3CdoPr/9/2024 z 29. januára 2025. Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že v pracovnoprávnom spore [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) proti sťažovateľke (žalovanej) bývalý Okresný súd Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 21Cpr/8/2021-148 z 8. júna 2022 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou z 9. októbra 2018 uzatvorenou medzi sťažovateľkou na strane zamestnávateľa a žalobcom na strane zamestnanca na základe oznámenia sťažovateľky z 28. januára 2021 je neplatné a pracovný pomer žalobcu u sťažovateľky trval do 31. marca 2021. Okresný súd konštatoval, že žalobca a sťažovateľka uzavreli 9. októbra 2018 pracovnú zmluvu na dobu neurčitú, na základe ktorej bol žalobca prijatý na pracovné miesto stavbyvedúci a stavebný dozor s miestom výkonu práce v Bratislave. Sťažovateľka dala 21. januára

2021 žalobcovi výpoveď z pracovného pomeru z dôvodov uvedených v § 63 ods. 1 písm. b) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), ktorú žalobca osobne prevzal 27. januára 2021 a výpovedná doba mu začala plynúť od 1. februára 2021 do 31. marca 2021 (určenia jej neplatnosti sa žalobca žalobou nedomáhal). Na základe žiadosti sťažovateľky žalobca v deň doručenia výpovede odovzdal sťažovateľke pracovné prostriedky, kľúče a prístupové karty. Počas trvania výpovednej lehoty sťažovateľka 28. januára 2021 písomne vyhotovila žalobcovi okamžité skončenie pracovného pomeru z dôvodov závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, ktorého doručenie, obsahové náležitosti, ako aj možnosť žalobcu vyjadriť sa k dôvodom okamžitého skončenia pracovného pomeru boli v danom prípade sporné. Vykonaným dokazovaním okresný súd považoval za preukázané, že nedošlo k účinnému doručeniu okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi do vlastných rúk v zmysle § 38 ods. 1 Zákonníka práce. Túto písomnosť sťažovateľka mala zaslať žalobcovi prostredníctvom poštového podniku ako doporučenú zásielku celkom dvakrát. Pri prvom doručovaní doporučenej zásielky bez doplnkovej služby „do vlastných rúk“ žalobcovi 5. februára 2021 poštový podnik pochybil, keď ju vhodil do poštovej schránky adresáta bez potvrdenia o jej prijatí konkrétnou fyzickou osobou, čo sťažovateľka 16. apríla 2021 (v priebehu súdneho konania) reklamovala. Od 11. februára 2021 bol žalobca práceneschopný, o čom zaslal sťažovateľke potvrdenie vrátane žiadostí o náhradu príjmu a nemocenské. Sťažovateľka podaním z 23. februára 2021 označeným ako „*Vrátenie potvrdení o dočasnej PN*“ zaslaným žalobcovi s doplnkovou službou „do vlastných rúk“, ktoré prevzal 12. marca 2021, mu oznámila skončenie pracovného pomeru založeného pracovnou zmluvou z 9. októbra 2018 najskôr podľa dôvodov uvedených v § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce a neskôr z dôvodov závažného porušenia pracovnej disciplíny podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce s tým, že okamžité skončenie pracovného pomeru mal prevziať 5. februára 2021, avšak z dôvodu opatrnosti, resp. vylúčenia pochybností mu túto listinu (v podobe kópie) opätovne zasiela v prílohe. Žalobca podaním zo 17. marca 2021 poprel riadne doručenie okamžitého skončenia pracovného pomeru z 28. januára 2021. Keďže sťažovateľka nepreukázala svoje tvrdenia o riadnom a účinnom doručení okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi, okresný súd nepristúpil k skúmaniu existencie jednotlivých dôvodov (skutkov), ktoré uviedla ako dôvody okamžitého skončenia pracovného pomeru so žalobcom.

3. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľka podala odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 6CoPr/7/2023-224 z 24. apríla 2024 potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP), keďže dospel k rovnakému záveru, že v danom prípade pre chybu poštového úradu pri doručovaní doporučenej zásielky (bez doplnkovej služby „do vlastných rúk“) žalobcovi 5. februára 2021 nemohlo dôjsť účinne k okamžitému skončeniu jeho pracovného pomeru so sťažovateľkou, preto je neplatné. Sťažovateľka taktiež neuniesla dôkazné bremeno tvrdenia, že obsahom druhej doporučenej zásielky zasielanej poštovým podnikom bol originál okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcu so sťažovateľkou. Pre rozhodnutie o určení neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru nebolo právne významné, že sťažovateľka kópiu tejto písomnosti zaslala žalobcovi do vlastných rúk listom z 23. februára 2021, ktorý prevzal 12. marca 2021. Uvedené závery krajského súdu nemohla ovplyvniť ani existencia pandémie COVID-19, ktorú sťažovateľka považovala za dôvod hodný osobitného zreteľa vo vzťahu k rozhodovaniu súdu o náhrade trov konania. Ako nedôvodnú krajský súd vyhodnotil aj

námietku sťažovateľky týkajúcu sa neprípustnosti žaloby o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktorú žalobca podal 1. apríla 2021, t. j. hneď po uplynutí výpovednej doby.

5. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP), namietajúc jeho nedostatočné odôvodnenie a nepreskúmateľnosť, arbitrárnosť výkladu § 38 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, jednostranné vyhodnotenie vykonaných dôkazov v prospech druhej sporovej strany, ako aj nenariadenie pojednávania krajským súdom.

5.1. Prípustnosť dovolania sťažovateľka vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. a) CSP tvrdiac, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v kľúčovej otázke, ktorou je posúdenie dôveryhodnosti svedkyne, ako aj v otázke doručovania a preukázania doručenia právneho úkonu smerujúceho k zániku pracovného pomeru.

5.2. Prípustnosť dovolania sťažovateľka vyvodzovala aj z § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že dosiaľ neboli vyriešené právne otázky, či *«1/ Možno viesť spor o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru – okamžitým skončením pracovného pomeru po doručení výpovede, ktorého základom je žaloba podanej po uplynutí výpovednej doby, keď výpoveď nebola napadnutá žalobou? 2/ Možno viesť spor o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, keď je zrejmé, že ani len teoreticky nebude v nadväznosti rozhodnutie súdu pokračovať pracovný pomer žalobcu so žalovaným? 3/ Možno viesť spor o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru v situácií, keď posúdenie platnosti alebo neplatnosti má vplyv len na peňažné nároky zamestnanca, keď súčasne nie sú peňažné nároky žalobcu – peňažné plnenie – súčasťou konania? 4/ Možno pričítať na ťarchu zamestnávateľa, keď poštový podnik ponúka a prijíma platby za doplnkové služby „s doručenkou“ a/alebo „do vlastných rúk“, ktoré následne v nadväznosti na rozhodnutie Vlády Slovenskej republiky a príkaz Ministra dopravy a výstavby Slovenskej republiky v nadväznosti na bezprecedentnú pandemickú situáciu vírusu COVID-19 s cieľom chrániť životy a zdravie poštových doručovateľov a adresátov zásielok? 5/ Možno považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, keď poštový podnik ponúka a prijíma platby za doplnkové služby „s doručenkou“ a/alebo „do vlastných rúk“, ktoré následne v nadväznosti na rozhodnutie Vlády Slovenskej republiky a príkaz Ministra dopravy a výstavby Slovenskej republiky v nadväznosti na bezprecedentnú pandemickú situáciu vírusu COVID-19 s cieľom chrániť životy a zdravie poštových doručovateľov a adresátov zásielok?».*

6. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3CdoPr/9/2024 z 29. januára 2025 dovolanie odmietol ako procesne neprípustné [§ 447 písm. c) a f) CSP]. Podľa jeho názoru sťažovateľka neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na prejednanie odvolania odvolací súd nemusel nariadiť pojednávanie, keďže nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie ani to nevyžadoval dôležitý verejný záujem (§ 385 CSP). Obsah spisu zároveň nedal podklad na záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k posúdeniu prvého doručenia okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi ovplyvnenému pandemiou COVID-19, posúdeniu opakovaného doručenia okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi, vyhodnoteniu svedeckej výpovede svedkyne, aplikácie princípu subsidiarity určovacej žaloby, ako aj moderačného práva podľa § 257 CSP (body 5 až 21 napadnutého uznesenia).

6.1. Najvyšší súd nezistil odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke, ktorou je dôveryhodnosť svedkyne, keďže súdy nižšej inštancie pri hodnotení dôkazu – svedeckej výpovede – nevychádzali len z blízkeho rodinného vzťahu svedkyne a konateľka sťažovateľky, ale tento dôkaz posúdili jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach s inými dôkazmi, ani v otázke doručovania a preukázania doručenia právneho úkonu smerujúceho k zániku pracovného pomeru, kde poukázal nielen na odbornú právnickú literatúru týkajúcu sa danej problematiky (*Barancová, H. a kol. Zákoník práce. 3. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2022. § 38.*), ale aj vlastnú judikatúru, podľa ktorej doručenie zásielky inej osobe než adresátovi predstavuje vadu v doručovaní, ktorá spôsobuje neplatnosť doručovaného úkonu (písomnosti). Pri absencii poznámky „do vlastných rúk“ tento nedostatok možno zhojiť tým, že druhá strana prevezme zásielku (rozsudok sp. zn. 3Cdo/218/2007 z 13. októbra 2008), čo sa v danom prípade nestalo, keďže žalobca neprevzal prvú doporučenú zásielku a táto skutočnosť bola vo veci rozhodujúca. Sťažovateľka zároveň nepreukázala svoje tvrdenia o riadnom a účinnom doručení okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi (ako originálnej listiny) druhou doporučenou zásielkou (body 22 až 34 napadnutého uznesenia).

6.2. Vo vzťahu k prvej až tretej právnej otázke, ktoré podľa názoru sťažovateľky neboli predmetom riešenia dovolacím súdom (bod 5.2.), najvyšší súd uviedol, že tomu tak nie je, pričom poukázal nielen na jeho rozsudok sp. zn. 3Cdo/147/2008 zo 17. novembra 2008 (R 56/2009), uznesenie sp. zn. 6Cdo/32/2020 z 25. novembra 2021 a uznesenie sp. zn. 4Cdo/26/2021 z 30. júla 2021, ale aj odbornú právnickú literatúru (*Barancová, H. a kol. Zákoník práce. 3. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2022. § 77.*). Štvrtú právnu otázku nastolenú sťažovateľkou (bod 5.2.) považoval za akademickú, ktorej riešenie nemohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej ani právne posúdenie žalobou uplatneného nároku. V tejto súvislosti najvyšší súd uviedol, že aj keď pri doručovaní prvej doporučenej zásielky žalobcovi došlo k pochybeniu zo strany poštového podniku, v prvom rade pochybila sťažovateľka, ktorá mu nezaslala okamžité skončenie pracovného pomeru zákonom predpísaným spôsobom, t. j. s doplnkovou službou „do vlastných rúk“ v súlade s § 38 ods.1 a 2 Zákoníka práce. Vo vzťahu k piatej právnej otázke nastolenej sťažovateľkou (bod 5.2.) uviedol, že rozhodnutie o trovách konania (aj keď je súčasťou výrokovej časti rozsudku, ktorým súd rozhodol vo veci samej) má vo svojej podstate vždy povahu uznesenia, čo znamená, že dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 CSP proti takémuto výroku rozsudku odvolacieho súdu nie je vzhľadom na znenie § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. m) CSP prípustné (body 35 až 47 napadnutého rozsudku).

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka na 42 stranách ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] podrobne opisuje priebeh napadnutého konania pred všeobecnými súdmi, pričom krajskému súdu opätovne vytyka, že jeho rozsudok je nepreskúmateľný, nedostatočne odôvodnený a arbitrárny vo vzťahu k výkladu § 38 ods. 1 Zákoníka práce, ako aj to, že jednostranne vyhodnotil vykonané dôkazy v prospech druhej sporovej strany. Naďalej trvá na tom, že v druhej doporučenej zásielke, ktorej doručenie do vlastných rúk žalobcu nebolo sporné, bol originál okamžitého skončenia pracovného pomeru.

Najvyšší súd však celkom nesprávne opomenul argumentáciu sťažovateľky a v napadnutom uznesení citoval z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, ktoré je vecne nesprávne. Vo vzťahu k spôsobu doručovania písomností rozvíja úvahy, ktoré nemajú žiadnu spojitosť so skutkovými okolnosťami doručovania okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi. Bez akejkoľvek väzby na skutkové okolnosti tohto prípadu odpovedal aj na otázky, ktorými ako dosiaľ dovolacím súdom nevyriešenými sťažovateľka odôvodňovala svoje dovolanie. Najvyšší súd sa obmedzil na konštatovanie, že žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru možno podať. Ani náznakom sa pritom nedotkol situácie, v ktorej boli žalobca a sťažovateľka. Teda v situácii, keď bolo úplne isté, že pracovný pomer pokračovať nebude bez ohľadu na výsledok súdneho sporu. Žalobu totiž žalobca podal po uplynutí výpovednej doby. Právne následky – skončenie pracovného pomeru – nebolo možné zvrátiť. Najvyšší súd pritom vôbec nevysvetlil, ako by zaslanie okamžitého skončenia žalobcovi so službou „do vlastných rúk“ zmenilo nazeranie súdov na platnosť doručenia okamžitého skončenia pracovného pomeru žalobcovi 5. februára 2021. Poštový podnik by neurobil nič inak, doručil by zásielku „do vlastných rúk“ jej ponechaním v domovej listovej schránke žalobcu, ktorý bol v deň doručenia doma.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 6CoPr/7/2023-224 z 24. apríla 2024 (bod 4) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3CdoPr/9/2024 z 29. januára 2025 (body 6 až 6.2.), s ktorými sťažovateľka nesúhlasí a považuje ich za nepreskúmateľné, zjavne neodôvodnené a arbitrárne vo vzťahu k výkladu § 38 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, ako aj jednostrannému vyhodnoteniu vykonaných dôkazov v prospech druhej sporovej strany (bod 7).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu:

9. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 170/2022, III. ÚS 678/2021, I. ÚS 695/2022).

10. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je teda ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým

nebola z ich strany poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 36/96).

11. Postup krajského súdu v odvolacom konaní bol zavŕšený vydaním napadnutého rozsudku, proti ktorému sťažovateľka podala mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako súd funkčne príslušný. Aj keď najvyšší súd dovolanie odmietol, náležite preskúmal existenciu dovolacích dôvodov formulovaných sťažovateľkou, ňou vznesenými námietkami sa vecne zaoberal a podal k nim aj patričné vysvetlenie (body 6 až 6.2.).

12. Právomoc najvyššieho súdu na preskúmanie rozsudku krajského súdu v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti, preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

13. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázku posúdenia prípustnosti dovolania vníma primárne ako otázku interpretácie (obyčajného) zákona, pričom v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa, samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

14. Zákonným limitom na posudzovanie obsahu podaného dovolania je § 440 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu ich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022. s. 1616 – 1620.*).

15. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne (II. ÚS 277/2021). Ústavný súd pri preskúmaní rozhodnutí dovolacieho súdu z pohľadu posudzovania obsahu dovolania vyslovil, že úlohou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 15/2021, IV. ÚS 253/2024), ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany (III. ÚS 278/2022). Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc (III. ÚS 580/2021, III. ÚS 198/2022). Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal

dovolať, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky. Proti nadmernému formalizmu pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov civilného konania sa ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vymedzuje (II. ÚS 135/04, III. ÚS 564/2021). V tejto myšlienkovvej línii konštatuje, že procesný predpis (Civilný sporový poriadok) nevyžaduje, aby dovolací dôvod bol označený aj konkrétnym číslom paragrafu (§ 420, resp. § 421). Naopak, z § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP vyplýva spôsob, akým je potrebné konkrétny dovolací dôvod vymedziť.

16. Základným všeobecným predpisom, ktorý upravuje doručovanie písomností v hmotnoprávnom režime, je Občiansky zákonník, ktorý v § 45 ods. 1 ustanovuje, že prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

17. „V prípade adresovaných prejavov vôle musí na účinky prejavu vôle dôjdeniu predchádzať odoslanie prejavu vôle. Na rozdiel od dôjdenia slovenský zákonodarca odoslanie prejavu vôle v zákone ani nespomína... Odoslanie preto možno vymedziť ako situáciu (stav), keď prejavujúci uskutočnil všetky potrebné kroky na to, aby mohol byť prejav vôle účinný, t. j. aby došiel a spôsobil účinky v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Inými slovami, je to moment, keď prejav vôle sa s vedomím prejavujúceho dostáva z jeho sféry vplyvu a prejav vôle je zároveň vedome nasmerovaný k adresátovi... V prípade odoslania adresovaných prejavov vôle je potrebné rozlišovať medzi prejavom vôle medzi prítomnými a neprítomnými. Ústny prejav vôle medzi prítomnými je odoslaný vtedy, keď je vyjadrený takým spôsobom, že i tretia osoba (nezúčastnená, objektívne vnímajúca) v roli adresáta je schopná daný prejav vôle vnímať akusticky. Či a ako adresát vnímal prejav vôle správne, resp. či mu intelektuálne porozumel, je už otázkou dôjdenia prejavu vôle. Ústny prejav vôle medzi neprítomnými je odoslaný vtedy, keď prejavujúci použije na prepravu prejavu vôle posla a tomu oznámi obsah prejavu vôle s pokynom odovzdať prejav vôle adresátovi. Písomný prejav vôle medzi neprítomnými je odoslaný vtedy, keď prejavujúci úplný (zavŕšený) text prejavu vôle s jeho vedomím (vôľou) odovzdá na prepravu smerom k adresátovi, a to tak, že za normálnych okolností prejavujúci môže rátať s dôjdením písomnosti adresátovi“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 – 450. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 386 – 406.).

18. Zákonník práce v § 38 osobitným spôsobom upravuje doručovanie písomností zamestnávateľa týkajúcich sa vzniku, zmeny a skončenia pracovného pomeru alebo vzniku, zmeny a zániku povinností zamestnanca vyplývajúcich z pracovnej zmluvy tým spôsobom, že musia byť doručené zamestnancovi do vlastných rúk. Písomnosti doručuje zamestnávateľ zamestnancovi na pracovisku, v jeho byte alebo kdekoľvek bude zastihnutý. Ak to nie je možné, možno písomnosť doručiť poštovým podnikom ako doporučenú zásielku. Písomnosti doručované poštovým podnikom zamestnávateľ zasiela na poslednú adresu zamestnanca, ktorá je mu známa, ako doporučenú zásielku s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“.

19. Z uvedeného vyplýva, že Zákonník práce explicitne prikazuje zamestnávateľovi, aby si k doporučenej zásielke vyžiadal od poštového podniku aj dve konkrétne doplnkové služby: doručenkou a doručenie do vlastných rúk. Prostredníctvom doručenky poštový podnik zabezpečí potvrdenie prevzatia zásielky adresátom (zamestnancom). Potvrdenú doručenkou potom poštový podnik vráti (doručí) odosielateľovi. Ak boli splnené všetky poštové podmienky, má takáto doručenka povahu verejnej listiny.

20. Preskúmaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že výhrady sťažovateľky proti postupu okresného súdu a krajského súdu v procese dokazovania nereflektovali skutočnosť, že v súvislosti doručovaním písomností prostredníctvom poštového podniku je smerodajný zákon č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“), ktorý okrem práv a povinností adresáta poštovej zásielky (§ 33) upravuje aj práva a povinnosti odosielateľa poštovej zásielky (§ 31).

21. Doporučená zásielka (ako súčasť univerzálnej služby upravenej v § 3 zákona o poštových službách) je listová zásielka, ku ktorej je poskytnutá služba „doporučene“ poskytujúca paušálnu záruku proti riziku straty, krádeže alebo poškodenia listovej zásielky a ku ktorej sa vydáva doklad pre odosielateľa o jej podaní a na požiadanie aj o jej dodaní adresátovi (§ 3 ods. 3 zákona o poštových službách). Takýto doklad (v listinnej alebo elektronickej podobe) obsahujúci údaje o odosielateľovi, údaje o adresátovi, označenie druhu poštovej zásielky, deň podania, cenu za poskytnutú službu, hmotnosť zásielky, podacie číslo zásielky, prípadne údaje preukazujúce dodanie poštovej zásielky adresátovi, t. j. podpis adresáta alebo oprávneného prijímateľa a dátum prevzatia poštovej zásielky, je dôkazom, ktorým v civilnom sporovom konaní oprávnené osoby bežne preukazujú existenciu svojich nárokov vyplývajúcich z hmotného práva.

22. Úradná zásielka je korešpondencia určená do vlastných rúk účastníkom konaní pred orgánmi verejnej moci (§ 5 ods. 7 zákona o poštových službách).

23. Úradnú zásielku treba vnímať v kontexte úradného doručovania písomností vznikajúcich pri úradných činnostiach, t. j. pri výkone verejnej moci. Jej primárnym účelom je zasielanie korešpondencie určenej do vlastných rúk účastníkom konaní pred orgánmi verejnej moci s dokladom pre odosielateľa o jej podaní (t. j. doporučene) a s dokladom o jej riadnom dodaní adresátovi (t. j. s doručenkou). Osobitná úprava úradného doručovania je obsiahnutá v osobitných zákonoch, ktoré ustanovujú pravidlá pri doručovaní úradnej zásielky. V praxi sa doručovanie úradných zásielok bude najčastejšie vykonávať podľa pravidiel Civilného sporového poriadku, Správneho súdneho poriadku, Zákonníka práce alebo Správneho poriadku. Poskytovateľovi univerzálnej služby neprináleží skúmať, podľa akého osobitného právneho predpisu postupuje, uvedené nie je pre poskytovateľa univerzálnej služby pri poskytovaní poštovej služby potrebné. Poskytovateľ univerzálnej služby má prioritne zabezpečiť korektné a dohodnuté dodanie úradnej zásielky, ktoré mu vyplýva z požiadaviek úradného doručovania písomností, pričom nie je priamo viazaný týmito osobitnými právnymi predpismi, musí však vedieť zabezpečiť a poskytnúť doručovanie takýchto zásielok podľa špecifických kritérií, ktoré sa vzťahujú na daný osobitný právny predpis (VÁRYOVÁ, L. *Zákon o poštových službách – komentár*, Wolters Kluwer, 2022. § 5.).

24. Pokiaľ by sťažovateľka pri odosielaní hmotnoprávneho úkonu – okamžitého skončenia pracovného pomeru so žalobcom – postupovala uvedeným spôsobom, vrátila by sa jej doručenka, ktorú mohla použiť v konaní ako dôkaz o doručení doporučenej zásielky žalovanému. Ak by doporučená zásielka nebola doručená žalovanému, vrátila by sa sťažovateľke s oznámením dôvodu, prečo k riadnemu doručeniu nedošlo. Keďže žalovaný (ako slabšia strana pracovnoprávneho sporu) v konaní preukázal, že nemal objektívnu možnosť sa s takouto zásielkou oboznámiť, vo veci konajúce súdy priznali ochranu jeho právam. To zároveň znamenalo procesný neúspech

sťažovateľky (ako silnejšej strany pracovnoprávneho sporu) v napadnutom konaní, keďže nepreukázala riadne (skutočné) doručenie tohto právneho úkonu žalobcovi, resp. jeho doručenie s použitím teórie dôjdenia. Nebolo totiž sporné, že prvú doporučenú zásielku sťažovateľka zaslala žalobcovi bez doplnkovej služby „do vlastných rúk“, čo ako jej primárne pochybenie vyhodnotil okrem okresného súdu a krajského súdu aj najvyšší súd. Uvedenému právnomu záveru nemožno z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť. Ústavne akceptovateľný je aj právny názor, že pre rozhodnutie o určení neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru nebolo právne významné, že sťažovateľka z opatrnosti zaslala kópiu tejto písomnosti žalobcovi do vlastných rúk listom z 23. februára 2021, ktorý prevzal 12. marca 2021. Sťažovateľka svoje tvrdenie o tom, že v druhej doporučenej zásielke, ktorej doručenie do vlastných rúk žalobcu nebolo sporné, bol originál okamžitého skončenia pracovného pomeru, nepreukázala v spojení s ďalšími dôkazmi vykonanými súdmi nižšej inštancie, najmä s jej podaním z 23. februára 2021 označeným ako „*Vrátenie potvrdení o dočasnej PN*“, v ktorom bolo jasne uvedené, že jeho prílohu je kópia okamžitého skončenia pracovného pomeru so žalobcom (body 12, 30 a 31 rozsudku okresného súdu). Opačný záver všeobecných súdov by bol v rozpore s čl. 15 CSP, podľa ktorého dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Pri posudzovaní obsahu úkonov strán sporu sa zároveň predpokladá, že každá fyzická osoba konajúca ako strana sporu alebo za stranu sporu má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť v styku so súdom zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenie právnych noriem obsiahnutých v tomto zákone (čl. 11 ods. 2 CSP).

25. Všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania (strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania (strana sporu) uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (m. m. IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd pri svojom rozhodovaní primeraným spôsobom aplikoval na vec vzťahujúce sa procesné normy týkajúce sa dovolania a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom jasne uviedol, že nezistil zmätočnosť vady týkajúce sa procesu dokazovania ani odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu ani porušenie princípu rovnosti zbraní a princípu kontradiktórnosti konania, keďže sťažovateľka počas konania mala možnosť nielen argumentovať a predkladať dôkazy, ale aj možnosť zoznámiť sa s argumentmi a dôkazmi predloženými druhou sporovou stranou a možnosť vyjadriť sa k nim. V napadnutom konaní zároveň nezostala nezodpovedná žiadna právna otázka, ktorá by mala zásadný význam pre rozhodnutie krajského súdu a zároveň by bola spôsobilá privodiť jeho zrušenie najvyšším súdom podľa § 449 CSP.

27. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je (ani) povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť,

či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

28. Rovnosť účastníkov v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny) súd zabezpečuje vytvorením rovnakých procesných možností na uplatnenie ich práv a plnenie ich povinností. Podstata tejto ústavnej zásady spočíva v tom, že všetci účastníci konania (osobitne strany civilného sporového konania) majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán. Nerozhoduje procesné postavenie alebo procesná pozícia účastníka (strany sporu), nie je podstatné ani to, ktorý z účastníkov (sporových strán) sa stane žalobcom a ktorý z účastníkov je žalovaný (m. m. PL. ÚS 43/95, II. ÚS 35/02, II. ÚS 121/02, II. ÚS 135/05, IV. ÚS 126/09). Táto ústavná zásada zaručuje len procedurálnu rovnosť v určitom konaní, nie „rovnosť“ v zmysle rovnakého či dokonca želaného výsledku pre každého účastníka takéhoto konania. Aplikácia princípu rovnosti zbraní v postupe konajúceho súdu má zaručiť rozumný stav rovnováhy, v ktorom protistrana môže reagovať na relevantné argumenty druhého účastníka konania, z čoho vyplýva, že je na uvážení konajúceho súdu, či bude predstreté argumenty považovať za podstatné, a ako také ich predloží ku konfrontácii druhej strane. Konajúci súd totiž popri rovnosti účastníkov konania musí zaručiť aj plynulosť a rýchlosť konania, čo predpokladá selekciu len podstatných argumentov, ktoré bude súd predkladať na vyjadrenie protistrane (III. ÚS 402/08, ZNaU 25/09). Z uvedeného vyplýva, že zásada rovnosti účastníkov konania nie je absolútna. Procesnú rovnosť nemožno vykladať tak, že by zákonodarca nemohol stanoviť rozdielny rozsah procesných práv a povinností v rôznych druhoch konania, musí však rešpektovať rovnaký rozsah procesných práv a povinností v konaniach so zhodným predmetom konania.

29. V posudzovanom prípade ústavný súd nezistil nič, čo by signalizovalo taký zásah najvyššieho súdu do procesných práv sťažovateľky, ktorý by mal základ v znevýhodnení alebo diskriminácii sťažovateľky oproti druhej strane sporu.

30. Keďže medzi uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

31. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu